Łódź, 6 | XII 1920 r. Cena pojedyńczego numeru 2 mk.

№. 325

Cena prenumeraty:
w Łodzi
Kwartalnie Mk. 180.
Miesięcznie „ 60.
za roznoszenie
10 mk. miesięcznie.
Z przesyłką poczt.
Kwartalnie Mk. 210.
Miesięcznie „ 70.
poza Łodzią egz. 300
w Ameryce 1/2 dolar.
miesięcznie.
KALENDARZYK

BUDUJMY
OJCZYZNĘ
zgodą i pracą!

REDAKCJA
w ŁODZI
Al, Kościuszki № 41
TELEFON 28.

ROZWÓJ

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY I LITERACKI

Poniedziałek, dnia 6 grudnia 1920 roku.

Z Warszawy ogłoszenia do Rozwoju przyjmuje wyłącznie „Reklama Polska Jasna 10.

Za terminowe wychodzenie ogłoszeń i ofiar administracja nie odpowiada

CENA OGŁOSZEŃ: **Przed tekstem i w tekście** mk. 12, **zwyczajne 5** mk. **nekrologi** mk. 7.50 za wiersz nonparel. **Drobne ogłoszenia** 60 fen. za wyraz: Dla poszukujących pracy 50 f Komunikaty mk. 12. Ogłoszenia zamiejscowe 50 proc. drożej. Ogłoszenia zagraniczne 200 p. drożej. Stronica przed tekstem w tekście dla ogłoszeń podzielona na sześć łamów za tekstem na 5 łamów. W tekście i przed tekstem przyjmujemy ogłoszenia nekrologi tylko na 1 2. , 3 łamów. **Artykuły** bez oznaczenia honorarjum uważa Redakcja za bezpłatne. Można zamawiać „Rozwój" w ZGIERZU u p. Lacha Kiosk W Pabjanicach, u p. Zatorskiego, ul. Zamkowa.

Radykalne zarządzenia przeciw „dzikiej parcelacji".

Wobec wielkiego rozwoju t. zw. „dzikiej parcelacji", t. j. parcelacji prywatnej, prowadzonej bez wiedzy i zgody urzędów ziemskich, Główny urząd ziemski polecił okręgowym, jako też i powiatowym rządom ziemskim jaknajściślejsze wykonywanie zarządzenia, aby:

1) Komisarze ziemscy na podstawie informacji gminnych i powiatowych komisji ziemskich oraz osobistego zdawania sobie sprawy, co dzieje się w zakresie spraw agrarnych w ich powiatach, niezwłocznie przedstawiali okręgowym urzędom ziemskim wszelkie fakty dzikiej parcelacji prywatnej, prowadzonej bez zezwolenia urzędów ziemskich.

2) Z drugiej znów strony okręgowy urząd ziemski zawiadamiać winien komisarzy ziemskich o tych majątkach prywatnych w ich powiatach, gdzie prace parcelacyjne mogą być przeprowadzone na mocy uprzednio uzyskanej zgody okręgow. urzędu ziemskiego, w celu roztoczenia nad niemi opieki, by parcelacja prowadzona była zgodnie z duchem ustawy.

Przy ujawnieniu „dzikiej parcelacji" okr. urzędy ziemskie winny niezwłocznie wystąpić do właściwego starosty z żądaniem natychmiastowego i kategorycznego wstrzymania wszelkich prac parcelacyjnych w drodze stosownych zarządzeń administracyjnych.

Niezależnie zaś od powyższego, powiatowe urzędy ziemskie lub prezesi okręg. urzędów ziemskich polecone mają wystąpić z wnioskami o przymusowy wykup takich majątków na rzecz reformy rolnej.

Jednocześnie Główny urząd ziemski wystąpił do p. ministra spraw wewn. o współdziałanie w tej akcji przez zobowiązanie sołtysów i wójtów do zawiadomienia właściwych urzędów ziemskich powiatowych o wszelkich pracach, związanych z parcelacją majątków prywatnych, oraz zobowiązania starostów do wstrzymania tych prac na skutek zarządzeń okręgowych urzędów ziemskich. („Kurj. Por.")

TELEGRAMY.

PROTEST GDAŃSKA.

GDAŃSK. 5 12. (PAT) Zarząd miasta Gdańska wystosował do zastępcy komisarza Ententy w Gdańsku protest przeciw wydaniu Polsce armat, a także min i aeroplanów, należących do gdańskiej Sicherheitswehry. Protest umotywowano tem, że wolne miasto Gdańsk ponosi z tego powodu wielkie szkody finansowe, i oczekuje, że za wydane przedmioty otrzyma odszkodowanie od Polski, względnie od Ententy.

Liga Narodów a Polska.

Donoszą do „Rzeczposp.": Na sobotnim posiedzeniu Ligi wypłynęła w całej pełni sprawa Polski i sowjetów. Delegat angielski z partji robotniczej Barnes w długiej mowie zarzucał Lidze narodów bierność w tym zatargu, a wielkim mocarstwom stronniczość na rzecz Polski, którą oskarżał o imperjalizm, a nakoniec wzywał Ligę do interwencji teraz, gdy może wybuchnąć nowy zatarg wojenny. Po nim przewodniczący p. Bourgeois zastrzegł się przeciw zarzutowi bierności i stronniczości. Następnie Paderewski we wspaniałem przemówieniu zbił zarzuty imperjalizmu polskiego, wezwał oskarżycieli, aby przybyli do Polski i zbadali, jak wysiłkiem nawet małoletnich broniła ona swej niepodległości i zapewnił o stanowczej woli pokoju w Polsce. Mowa Paderewskiego wywarła olbrzymie wrażenie, wywołała huczne oklaski, szereg delegatów dziękował mu osobiście, a nawet przeciwnicy uznają, że niepodobna było lepiej obronić sprawę polską.

WRAŻENIE DYSKUSJI O ZATARG POLSKO—ROS. W LIDZE NARODÓW.

GENEWA. 5 12. (E. E.) Zapowiadana kilkakrotnie interpelacja Barnesa o stanowisko Rady Ligi narodów w sprawie zatargu polsko—sowieckiego oczekiwana była niecierpliwie. Przemówienia Barnesa wysłuchano z żywem zainteresowaniem. Zainteresowanie wzrosło jeszcze bardziej podczas przemówienia Bourgeois, który bronił stanowiska Rady. Przemówienie delegata Polski było żywo oklaskiwane.

PARYŻ 5 | 12 (PAT) Na zgromadzeniu Ligi narodów delegat argentyński wystąpił z propozycją, aby wszystkie międzynarodowe państwa suwerenne zostały przyjęte do Ligi narodów. Delegat angielski Barnes zapytał, dlaczego Rada Ligi narodów wstrzymała się na wiosnę od interwencji w konflikcie między Polską, a sowjetami. Leon Bourgeis wyjaśnił, że Rada Ligi narodów, będąc daleką od zapoznawania sowietów, prowadziła nawet z nimi korespondencję, ale Liga narodów posiada tylko siłę moralną, do której respektowania sowiety nie okazały wcale skłonności. Paderewski oświadczył, że Polska nie pragnie wojny, jeżeliby wojna wybuchła nanowo, odpowiedzialność za tę zbrodnię nie może pod żadnym warunkiem spaść na Polskę, ale Polska spełni wówczas swój obowiązek i nie przyjmie nigdy warunków, nie licujących z jej honorem.

SPRAWA WILNA.

DOKUMENTY POLSKO — LITEWSKIE.

Dokumenty, odnoszące się do konfliktu polsko—litewskiego, które w myśl wniosku lorda Cecila, przyjętego przez Ligę Narodów, miały być ogłoszone, są już zebrane i ułożone i bezzwłocznie zostaną ogłoszone. Dziewięćdziesiąt procent dokumentów pochodzi od rządu kowieńskiego i zawiera czcze kłamstwa i wymysły. Między innemi historje rzekomych pogromów, tysiąckrotnie zdementowanych przez świadków neutralnych i bezstronnych. Przeważna część tych aktów nie doszła wiadomości rządu polskiego, wobec czego nie miał on możności odeprzeć ich z wyjątkiem jedynie tych, które przypadkiem w formie nieścisłych odgłosów do niego mogły dotrzeć. Sekretarjat Ligi Narodów ma niezaprzeczenie zakomunikować przed ogłoszeniem cały zbiór stronom zainteresowanym, aby mogły odpowiedzieć przynajmniej na niektóre. Inaczej sekretarjat Ligi weźmie na siebie całą odpowiedzialność za ogłoszenie dokumentów niesprawdzonych i zredagowanych w wyłącznym celu wprowadzenia w błąd Ligę Narodów („Rzeczpospolita".)

RZĄD KOWIEŃSKI A PLEBISCYT.

RYGA. 5 12. (E. E.) Z Kowna donoszą, jakoby Waldemaras oświadczył, że nigdy nie zgodzi się na plebiscyt w okręgu wileńskim. Dopuści do plebiscytu tylko na południe od linji Orany—Bastany. Z tego samego źródła donoszą, że komisja Ligi narodów miała zaproponować stronom bezpośrednie porozumienie bez udziału innych państw.

POWRÓT JEŃCÓW Z NIEWOLI LITEWSKIEJ.

WILNO. 5 12. (E. E.) Do Wilna przybyła pierwsza partja jeńców z wojsk Litwy środkowej. Przybyło 343 żołnierzy z 2 obozu kowieńskiego. Pozostało jeszcze około 1,200, którzy wkrótce przybędą. Jeńców powitali uroczyście na dworcu przedstawiciele wojsk Litwy środkowej i przedstawiciele komisji Ligi narodów.

DUŃCZYCY DO WILNA.

KOPENHAGA. 5 12. (E. E.) Oddział duńskiej piechoty, przeznaczony do Wileńszczyzny, jest już przygotowany, aby udać się na miejsce przeznaczenia. Koszty wyprawy pokryje narazie skarb duński. Kasa Ligi narodów zwróci Danji różnicę między żołdem, pobieranym w Danji przez żołnierzy, a wydatkami istotnemi.

PRZYSZŁY PREZYDENT GDAŃSKA.

BERLIN. 5 12. (E. E.) „Vossische Ztg." donosi, że rząd w. m. Gdańska zostanie utworzony w poniedziałek. Dr. Sahm mianowany będzie przewodniczącym senatu, a tem samem wybrany zostanie prezydentem wolnego miasta.

KOMISJA KOALICYJNA NA G. ŚLĄSKU.

BYTOM. 5 12. (PAT) Komisja koalicyjna zwolniła dziś z urzędu landrata dra Sirmondta i kazała mu natychmiast opuścić G. Śląsk. Zarządzenie to nastąpiło na wniosek koalicyjnego kontrolera w Zabrzu, któremu zarządzeniom landrat Sirmondt sprzeciwił się. Chodziło o wolne dysponowanie Sicherheitswehrą w czasie sierpniowych wypadków.

WRAŻENIE ODEZWY KARD. BERTRAMA NA GÓRNYM ŚLĄSKU.

BYTOM. 5 12. (E. E.) Rozkaz kard. Bertrama, zabraniający duchowieństwu występień bez specjaln. pozwolenia proboszczów niem., oburzył przeciw biskupowi nawet najspokojniejsze i najbardziej lojalne odłamy społeczeństwa polskiego.

KOMUNIKAT SZTABU GEN. BUŁAK—BAŁACHOWICZA.

Armja jen. Bałachowicza, napierana przez przeważające siły armji czerwonej, zmuszona była wycofać się z Białorusi. Po zaciętych walkach pod Mozyrzem, Ułobinem, Owruczem, Homlem i Rzeczycą, w których brały udział 57, 48, 38, 10 i 17 dywizje piechoty czerwonej, 8 i 17 dywizje kawaleryjskie, dywizja kozaków kubańskich i 172 brygada sowiecka, część naszej armji rozpoczęła dnia 26. 11 r. b. przechodzić granicę Rzeczypospolitej Polskiej pod Dawidgródkiem i Olszanami i oddała broń władzom polskim. Wschodnie skrzydło armji pod osobistym dowództwem Bałachowicza po całym szeregu zwycięstw, zabraniu nieprzyjacielowi 8 zaprzężonych armat, około 100 karabinów maszynowych, po rozbrojeniu i wypuszczeniu na wolność całych pułków 48 dywizji i resztek 10-ej, po zniesieniu w ataku konnym 1 i 3 pułku kozaków kubańskich przebiło się przez linję otaczającego nieprzyjaciela pod Mikoszewicami i Sitnicą. Prowadząc kawalerję do ataku jen. Bałachowicz został lekko ranny pod Jasińcami. Na południu Białorusi stwierdzono masowe powstania chłopskie i liczne oddziały „zielonych", które powstają przeciw władzy sowieckiej.

KOMUNIKAT BOLSZEWICKI.

MOSKWA. 5 12. (PAT) Komunikat bolszewicki z dnia 3. W okolicy Mozyrza przekroczyliśmy rzekę Prypeć. Walki trwają dalej. Wzieliśmy jeńców i karabiny maszynowe. W okolicach Rzeczycy trwają walki 26 wiorst na południowy zachód od tej miejscowości. W okolicach Latyszowa zajęliśmy miasto Latyczów, które zostało opuszczone przez wojska polskie w myśl warunków rozejmowych. Na Wołyniu nasze wojska ścigają resztę armji Petlury, która przekroczyła polską granicę.

BAŁACHOWICZ W WARSZAWIE.

Przedwczoraj przyjechał do Warszawy gen Bułak-Bałachowicz, który w ostatnich walkach został raniony w nogę.

RZĄDY BOLSZEWICKIE W KAMIEŃCU PODOLSKIM.

Lwowski oddział „Rzeczypospolitej" otrzymał z Kamieńca Podolskiego następujące wiadomości: Po zajęciu Kamieńca bolszewicy sprowadzili z głębi Rosji czerezwyczajkę, która rozstrzelała do końca listopada około 70 osób. „Rewkom" nałożył na miasto kontrybucję 70 miljonów rubli sowieckich i 700 par butów, pozatem zrekwirował u mieszkańców prawie wszystką bieliznę. Jako nowość wprowadzono rekwizycję szyb, które skrzętnie wyjmuje się z okien i w pakach odsyła w głąb Rosji.

RZĄD PETLURY W CZĘSTOCHOWIE.

W piątek rano przybyli do Częstochowy członkowie rządu ukraińskiego atamana Petlury 700 wyższych urzędników, kilkunastu generałów i kilkudziesięciu oficerów. Pociąg ewakuacyjny Petlury liczy 50 wagonów. Wraz z urzędnikami i wojskowymi przybyły ich rodziny. Sam Petlura przybyć ma do Częstochowy w najbliższych dniach na czas bardzo krótki, poczem uda się do Warszawy.

Bolszewicy a Polska.

ARESZTOWANIE POLSKIEJ MISJI CZERWONEGO KRZYŻA W MOSKWIE.

PARYŻ. Nadeszła tu wiadomość, że polska misja Czerwonego Krzyża, która tylko co przybyła do Rosji, została w pełnym składzie zaaresztowana przez czerezwyczajkę moskiewską.

SZPIEGOWSKA AKCJA BOLSZEWICKA.

Pomimo ratyfikacji preliminarjí pokojowych bolszewicy prowadzą energiczną akcję szpiegowską na tyłach naszych wojsk. W ostatnich dniach ujęto w pobliżu Korca 2 szpiegów, których wraz z materjałem dowodowym oddano w ręce kompetentnych władz wojskowych. W czasie dochodzenia ustalono, że akcja szpiegostwa prowadzona jest na szeroką skalę poza linją wojsk naszych. Na jednym tylko z odcinków frontu południowego pracowało przeszło 19 agentów bolszewickiego wywiadu.

DELEGACJA BOLSZEWICKA WE LWOWIE.

Bawi w Lwowie delegacja bolszewicka w liczbie kilkunastu osób. Delegaci bolszewicy jeżdżą po mieście we własnych autach, oznaczonych czerwonemi chorągiewkami.

DEMOBILIZACJI W ROSJI NIE BĘDZIE.

Sowiecka agencja „Rosta" podaje: Na zebraniu komunistów w Moskwie Bronstein-Trocki oświadczył, że po zawarciu pokoju zwolnieni będą z szeregów tylko robotnicy-fachowcy. Armja pozostanie na stopie wojennej, a to celem zabezpieczenia Rosji od napaści z zewnątrz lub nowej afery wranglowskiej.

DYMISJA MINISTRA KOLEI BARTLA.

Bawiący we Lwowie minister kolei Bartel w wywiadzie z redaktorem „Kurjera Lwowskiego" oświadczył, że złożył już podanie o dymisję. Do ustąpienia, prócz wielu innych przyczyn, skłania go uchwalenie w ostatnich dniach podniesienia taryfy kolejowej o 100 proc. Podwyżkę taryfy uchwalono i przeprowadzono bez wiedzy i wbrew woli ministra w czasie jego nieobecności. Podwyższenie taryfy jest rzeczą złą, szkodliwą i bezcelową, gdyż podcina gospodarkę państwa. Minister Bartel wystosował do prezydenta ministrów Witosa list, w którym uzasadnia szczegółowo motywy dymisji. Minister wykazuje, że dalsze jego pozostawanie na stanowisku jest niemożliwe wobec wytworzonej sytuacji. Minister Bartel podnosi dalej, że czynniki sejmowe mieszają się do administracji kolejowej wprowadzając w nią zamęt. Podwyżka taryfy kolejowej zaskoczyła ministra. Stanął on w rozterce z sejmem i rządem wobec czego pozostanie jego w gabinecie jest niemożliwe.

WARSZAWA. 5 12. (PAT) Prezydjum rady ministrów komunikuje: Wobec obiegających w prasie pogłosek stwierdza się, że dymisja p. ministra kolei Bartla nie została jeszcze przyjęta ani też nie stanowiła przedmiotu obrad Rady ministró w.

UCIEKLI Z KRYMU, ALE PROTESTUJĄ.

„Siewodnia" donosi, że rosyjska delegacja polityczna w Paryżu uchwaliła wypracować notę protestu przeciwko postanowieniom polsko-sowieckiej konferencji pokojowej. Delegacja stoi na stanowisku, że sowiety nie są władzą prawowitą i nie mogą decydować o granicach Rosji. Zobowiązania przyjęte przez sowiety nie obowiązują przyszłej władzy rosyjskiej.

TEROR W SOWDEPJI.

KOPENHAGA. 5 12. (E. E.) Według prasy tutejszej, tancerka, która zamordowana została za zdradzenie sprzysieżenia przeciw sowietom, poniosła śmierć z rąk socjal—rewolucjonistów. Nazywa się ona Helfter. Bolszewicy wymordowali przeszło 60 osób z powodu tej denuncjacji.

MOBILIZACJA W GRUZJI.

MOSKWA. 5 12. (PAT) Z Tyflisu podają pod dniem 29 z. m., że Gruzja ogłosiła mobilizację 4 roczników. Powodem mobilizacji jest zachowanie się sąsiednich państw.

ROZSTRZELIWANIA BOLSZEWICKIE.

Z Rostowa nad Donem nadeszły wiadomości, że w ostatnich czasach bolszewicy rozstrzelali 20 żołnierzy i oficerów francuskich z oddziałów pułkownika Nawarowa, 5 kupców, jednego dziennikarza i kilku oficerów rosyjskich. Rozstrzelany został również tłomacz rosyjski przy byłym attache wojskowym angielskim w Rostowie.

ZABEZPIECZENIE TROCKIEGO.

Z Rzymu donoszą, iż w ostatnich czterech miesiącach Trocki zdeponował w bankach w Buenos Ayres 80 miljonów rubli w złocie.

BUŁAWA SOBIESKIEGO.

BERLIN. 3 (PAT) Przy rewizji w mieszkaniu pewnego znanego przywódcy komunistycznego policja skonfiskowała buławę króla Jana Sobieskiego. Należy przypuszczać że buława ta została skradziona.

ZJAZD POLAKÓW AMERYK. W TORUNIU.

TORUŃ. 5 12. (PAT) Ukonstytuowany niedawno w Toruniu tymczasowy komitet Polaków amerykańskich pragnący podjąć akcję odbudowy Pomorza przez liczne rzesze emigrantów polskich z Ameryki, posiadających kapitały, ogłosił odezwę, wzywającą do współdziałania przy gospodarczej odbudowie kraju. Zjazd Polaków z Ameryki w Toruniu odbędzie się w dniach od 16 do 26 stycznia przyszłego roku.

NIEMCY W SPRAWIE G ŚLĄSKA.

BYTOM. 5 12. (PAT) Pisma niemieckie donoszą z Berlina, że rząd niemiecki odpowiedział w sobotę odmownie na notę Lloyd George'a w sprawie głosowania górnoślązaków zamieszkałych w Niemczech poza Śląskiem. Rząd niemiecki domaga się, aby Górnoślązacy ci głosowali na G. Śląsku i w tym samym dniu, w którym odbędzie się głosowanie Górnoślązaków.

FRANCJA A POLSKA I ROSJA.

PARYŻ. 5 12. (PAT) Na posiedzeniu komisji spraw zewnętrznych Leygues oświadczył, że Francja zalecała Polsce zawsze rozwagę i umiarkowanie. Polska wie, że w razie gdyby znowu została zaatakowana przez sowiety, może liczyć na pomoc Francji. Francja nie ma zamiaru przeszkodzać nawiązaniu stosunków handlowych między osobami prywatnemi. W końcu zaznaczył Leygues, że jest przeciwny przedłużaniu blokady Rosji, któreby było niebezpieczne i bezcelowe.

KOALICJA A NIEMCY.

PARYŻ. 5 12. (PAT) Dzienniki podają nowe szczegóły o wczorajszem posiedzeniu komisji spraw zewnętrznych, która długo dyskutowała nad sprawą demobilizacji w Niemczech. Komisja obradowała również nad sprawą plebiscytu na G. Śląsku. Według „Matin" komisja kładła szczególny nacisk na nagłość tego ostatniego problemu. Odnośnie do gwałtownych przemówień Ferenbacha i Simensa, wygłoszonych w Nadrenii, stwierdzono, że poczyniono w Berlinie stanowcze kroki z tego powodu i poczyniono zarządzenia w razie powtórzenia się podobnych wypadków.

Z LIGI NARODÓW.

PARYŻ. 5 12. (PAT) Na zgromadzeniu Ligi narodów toczyły się w dalszym ciągu obrady w łonie Komisji, której przewodniczący Leon Bourgeois, mówił o sprawie utworzenia międzynarodowego trybunału sprawiedliwości. Większość komisji jest za przyznaniem trybunałowi prawa jurysdykcji z wyjątkiem wypadków, w których traktat przyznaje jurysdykcję wewnętrzną.

ANGLJA A FRANCJA.

POLDHU. 4 2. (PAT) Lord Derby, b. ambasador ang. w Paryżu, domagał się w mowie, wygłoszonej w Manchester, sojuszu między Anglją i Francją. Sojusz taki przeszkodzi przyszłym wojnom. Wogóle dodał on, że Francja nie jest ani militarystyczna ani agresywna. W dzisiejszym interwiewie Leygues oświadczył, że najzupełniej podziela zapatrywania lorda Derby.

SKANDAL W SEJMIE CZESKIM.

Podczas dyskusji w czeskiem zgromadzeniu narodowem nad rządowem przedłożeniem budżetowem doszło do niebywałego skandalu

Wywołał go b. minister skarbu Raszin, który oponentom niemieckim pokazał język, za co otrzymał naganę. Następnie doszło do zajść między b. ministrem aprowizacji Vrbenskym, a katolickim posłem Rybarzem, który zarzucił Vrbensky'emu, iż, jako minister aprowizacji, zrobił majątek. Vrbensky zareagował wymierzeniem Rybarzowi policzka, poczem towarzysze posła tego pobili Vrbensky'ego. Po przerwie Vrbensky został wykluczony na 5 posiedzeń.

NAGRODY POKOJOWE NOBLA.

Nagrody pokojowe Nobla za ubiegłe dwa lata otrzymać mają prezydent Wilson i delegat norweski do Ligi Narodów, senator Lange.

JAPONJA KONCENTRUJE WOJSKA.

PARYŻ. 5.12. (PAT) „New Jork Herald" donosi z Manilii, że Japonja skoncentrowała na południu Formozy 30,000 żołnierzy. Japonja nie zgodzi się na wydanie kabli niemieckich na Oceanie Spokojnym.

Flota Wrangla pod protektoratem Francji.

PARYŻ 5|12 (PAT) Havas. Według „Matin" flota Wrangla została oddana pod protektorat francuski i będzie umieszczona w Bizerdie i Tulonie.

Drzemka w kawiarni.

W ciepłej zasiadło kawiarni
Trzech durniów przy kawie, przy czarnej.
Półdrzemiąc świecą kinkiety...
Trzech durniów czyta gazety...

Trzech durniów karmi się „Patem",
Warszawską, Kurjerem i Światem.
Brzęczą talerze bufetu...
Szumi wodociąg klozetu...

Smarzone gdzieś czuć kotlety...
Trzech durniów czyta gazety...
W mało cuchnącej ciszy
Od czasu do czasu się słyszy:

W kącie czterech paskarzy
O cukru wagonie „se" gwarzy.
Pod oknem gdzie jasne kinkiety,
Trzech durniów czyta gazety:

Nowa sensacja o Lidze
I Trocki z Sapiehą w Rydze.
U stropu szumią wentyle...
Trzej durnie zdrzemli się chwilę.

Rzekłbyś że w tej atmosferze
Wszystko i wszystkich sen bierze:
Drzemią widelce i noże,
Kawiarnia, kelnerzy — a może...

Krakowa całe ulice
Drzemią i Sukiennice,
Szewska — Długa i Wolska,
A nawet zdrzemała się... Polska.

Tytus Czyżewski („Goniec Krak.")

KRONIKA

— Członkowie magistratu dla siebie.

a) Do Łodzi nadszedł transport kóz, kozłów, trzody chlewnej i gęsi. O ile, jak się dowiadujemy, członkowie magistratu i panowie ławnicy postanowili rozebrać je pomiędzy siebie, zamiast rozlosować je między biedną ludność. Dziś rano, na składach magistrackich, przy ul. Św. Jerzego nr. 8, odbywać się będzie kupno tych zwierząt, do którego pierwszeństwo mają mieć członkowie magistratu. Czy to powinno być tolerowane? Zewsząd dają się słyszeć protesty ludności, domagającej się, aby kozy i trzoda chlewna dostały się do rąk tych, dla których owe zwierzęta były przeznaczone.

— Poranek dramatyczny.

a) Wczorajszy, siódmy z kolei poranek dramatyczny w Teatrze miejskim poświęcony być ocenie krytycznej dramatu „Warszawianka" Wyspiańskiego. Jako prelegent wystąpił znany krytyk i znawca teatru p. Adam Grzymała — Siedlecki. Przed scharakteryzowaniem dzieła, prelegent zatrzymał się chwilę nad charakterystyką psychologiczną samego poety i wpływie na jego duszę młodzień za Matejki, następnie podkreślił moment, kiedy w umyśle poety, podczas pobytu w Paryżu, pod wpływem wrażeń uroczystości 14 lipca — urodziła się myśl napisania „Warszawianki", mającej odzwierciedlić wspomnienia powstania listopadowego 1831 roku. Zobrazowawszy poszczególne, składowe części i syntezę utworu, prelegent zanalizował i uwypuklił przedewszystkiem dwie postacie dramatu, mianowicie — gen. Chłopickiego i Marji - wskazując ich znaczenie symboliczne, poczem zatrzymał się na epizodowej postaci starego wiarusa z dywizji Żymirskiego, twierdząc, iż pozytywnym bohaterem narodowej idei „Warszawianki" jest ów stary wiarus. Interpretatorami recytacji ilustrującej byli artyści teatru: pp. Dunikowska, Leszczyć i Pilarski.

Publiczność dziękowała prelegentowi gromkiemi oklaskami za piękny co do formy i treści referat.

— Kabaret artystyczny.

a) Szczęśliwą myśl miał komitet gwiazdkowy dla żołnierza organizując wczoraj w salonach hotelu „Manteufla" kabaret artystyczny, w celu pomnożenia funduszu. Podjęte starania uwieńczone zostały pomyślnym skutkiem. Na sali panował taki ścisk, iż z trudnością zdobywano miejsca przy stolikach, dookoła których zasiadły kółka znajomych z różnych sfer towarzyskich. Nastrój panował serdeczny, wesoły. Na program kabaretu złożyły się produkcje wokalne, deklamacja i tańce. Wykonawcami były: panny Rinasówna i Erwestówna (śpiew solowy), p. Boda (piosenki i kuplety), Michałowski (monologi) i p. Kamińska (taniec). Rozbawiona publiczność wyrażała swe objawy zadowolenia oklaskami. Kabaret udał się pod każdym względem. Podnieść tu należy zasługi energicznych członkiń komitetu, z pośród których liczne grono zajęło się sprzedażą bonów na przekąski i napoje, oraz sprzedażą programów i kwiatów. Specjalna też wzmianka należy się właścicielowi hotelu p. Roske, który bezinteresownie oddał salę oraz serwis i zastawę stołową do dyspozycji komitetu.

— Tow. opieki nad inwalidami.

a) Województwo zalegalizowało statut Towarzystwa opieki nad inwalidami na województwo łódzkie. Zadaniem Tow. jest opieka społeczna nad inwalidami, zarejestrowanymi i zbadanymi przez komisję wojskowo-lekarską okręgowej ekspozytury sekcji opieki ministerstwa spraw wojskowych w Łodzi. Tow. działa w ścisłem porozumieniu z ministerstwem spraw wojskowych, względnie z jego miejscowemi ekspozyturami. Opieka nad inwalidami polega na: 1) organizacji schronisk z salami zajęć; 2) szkoleniu i pośrednictwie pracy; 3) opiece kulturalnej, moralnej i materjalnej; 4) organizacji kooperatyw inwalidzkich. Członkowie Tow. dzielą się na rzeczywistych, wspierających, dożywotnich i honorowych. Rzeczywistymi członkami są osoby opłacające rocznie nie mniej niż 120 mk., wspierającymi—60 mk., dożywotnimi, którzy jednorazowo wpłacą 10,000 mk., honorowymi są osoby mianowane przez walne zgromadzenie za specjalne zasługi w sprawie inwalidzkiej.

— Zabawa dla dzieci i młodzieży.

Komitet gwiazdkowy Czerwonego Krzyża organizuje w dniu 23 grudnia, w salonach niemieckiego gimnazjum (Aleja Kościuszki) — wielką wytworną zabawę dla dzieci i młodzieży, o bardzo urozmaiconym programie, na który złożą się: pochody, loterja, choinka i tańce. Cena biletu 25 mk. Bilety nabyć można wcześniej w biurze Czerwonego Krzyża (Piotrkowska 95).

— Podwyżki dla trykociarzy i pończoszników.

a) Na skutek wystąpienia Polskiego związku zawodowego trykociarzy i pończoszników, odbyła się konferencja u inspektora pracy, na której strony doszły do porozumienia. Właściciele warsztatów zgodzili się na podwyżkę o 120 proc. od zasadniczej płacy, przyczem w oddziałach szwalni i szpulerni otrzymano 200 proc. Podwyżka obowiązuje od 1 grudnia r. b.

— Za zbrodnię rabunku.

a) Naczelny prokurator wojenny podaje do wiadomości, że zasądzeni zostali wyrokiem sądu polowego 11 dywizji piechoty na karę śmierci przez rozstrzelanie za zbrodnię rabunku: 1) kanonier Jan Wnuk, 2) szeregowiec Lejba Góra. Oba powyższe wyroki zostały wykonane.

— Postrzelenie złodzieja.

a) Wczoraj posterunkowy 9 komisarjatu Michał Zając spostrzegł na ulicy Karola, obok domu Nr. 15, dwóch ludzi, niosących rzeczy, pochodzące z kradzieży. Ponieważ na wezwanie „stój" ludzie ci zaczęli uciekać, posterunkowy Zając dał kilka strzałów rewolwerowych. Ugodzony został kulą w prawą nogę wyżej kolana uciekający Leon Witkowski (zamieszkały przy ul. Smoczej 30); drugi zaś złodziej Jan Kiełbasiński (zamieszkały przy ul. Wolskiej 30) nagle zatrzymał się i oddał się w ręce policji. Obu aresztowanych odstawiono do 9 komisarjatu przy ul. Rzgowskiej Nr. 27, dokąd też wezwano lekarza pogotowia, który opatrzył ranę Witkowskiemu. Po opatrunku wobec poważnego stanu zdrowia rannego, karetka pogotowia odwiozła Witkowskiego do szpitala więziennego. Jana Kiełbasińskiego pod eskortą odesłano do więzienia śledczego przy ul. Milscha. Sprawę skierowano do prokuratora sądu okręgowego.

— Żyd bolszewik fabrykant „martwych dusz".

a) Donosiliśmy w swoim czasie o aresztowaniu Stefana Hirszberga, kierownika 5-go okręgu rozdawnictwa kart chlebowych, który nietylko w biurze przy ul. Długiej Nr 23, lecz i w innych wydziałach komitetu rozdziału chleba i mąki miotał gromy na rządy polskie, policję i sądownictwo, w sposób złośliwy krytykował działanie armji polskiej, nie uznawał wcale Polski, w której od szeregu lat przebywał.

Zgromadzony na podstawie faktów, popartych zeznaniami kolegów i koleżanek, materjał, przez policję kryminalną przedstawiony został województwu łódzkiemu, które wydało rozporządzenie internowania Stefana Hirszberga. Stefan Hirszberg jako przestępca polityczny internowany został w obozie jeńców w Dąbiu, gdzie do obecnej chwili przebywa. Jak się obecnie dowiadujemy, na sumieniu tegoż Stefana Hirszberga, którego początkowo miano za niepoczytalnego, ciąży jeszcze inne przestępstwo, przewidziane w kodeksie kryminalnym. Otóż ów Hirszberg, piastujący odpowiedzialne stanowisko, fałszował zaświadczenia na fikcyjne nazwiska osób nieistniejących i nigdzie niezameldowanych, na podstawie których wydostawał z biura centralnego karty chlebowe. Fabrykując w ten sposób „martwe dusze" przez szereg miesięcy, Stefan Hirszberg manipulował kartami chlebowemi, a otrzymywane tą drogą wszelkie artykuły spożywcze puszczał na pasek. Nadużycie spostrzeżono przypadkowo w biurze kartoteki Komitetu rozdziału chleba i mąki. Natychmiast policja, dowiedziawszy się o tem, sporządziła protokół, celem pociągnięcia Hirszberga do odpowiedzialności za oszustwo.

Jak widzimy, Stefan Hirszberg wytoczone będzie miał dwie sprawy—polityczną za agitację antypaństwową i kryminalną za fałszerstwo.

— Zajście z dozorcami domowymi.

a) Wczoraj w domu przy ul. Zawadzkiej 35, podczas gdy właściciel wraz z kilku lokatorami chciał puścić w ruch motor, miejscowy dozorca domu, wraz z 4 ludźmi siłą rozpędzili gospodarza i lokatorów, przyczem jeden z napastników uderzył tępem narzędziem gospodarza w głowę tak silnie, iż musiano wezwać pomocy lekarza. Krewkich napastników policja aresztowała.

— Psie mięso.

a) Wczoraj policja dokonała nagłej rewizji w mieszkaniu Henryka Waltera, przy ul. Fabrycznej 5, podczas której znaleziono kilka sztuk psów zabitych i kilka skór z psów. Stwierdzono że Walter zabijał psy, a mięso sprzedawał. Pociągnięto go do odpowiedzialności.

— Napad.

a) Wczoraj na mieszkanie A. Fiszla, przy ul. Staro - Zarzewskiej Nr. 144, napadło dwóch ludzi, którzy powaliwszy F. na ziemię, zaczęli dawać razy, a następnie plądrować mieszkanie. Zrabowawszy różne przedmioty ludzie ci zaczęli uciekać, lecz wkrótce zostali schwytani i aresztowani. Są to: Bronisław Płoszaj (zam. przy ul. Zarzewskiej 2), i Antoni Ostrowski (Przędzalniana 109). Osadzono ich w więzieniu.

ś. † p.

Augusta z Demsów Bennichowa

po długich i ciężkich cierpieniach, zasnęła w Bogu w dniu 5 grudnia 1920 r., przeżywszy lat 75.

Wyprowadzenie drogich nam zwłok odbędzie się we wtorek dnia 7-go grudnia r. b., punktualnie o godzinie 11 i pół przed południem, z domu żałoby przy ulicy Piotrkowskiej Nr. 105 na stary cmentarz ewangelicki.

STROSKANA RODZINA.

ZA SPOKÓJ DUSZY
ś. † p.

WALEREGO MAJER

odbędzie się dnia 8 grudnia o godzinie 9 rano w kościele ś-go Stanisława Kostki nabożeństwo oraz poświęcenie tablicy pamiątkowej na które wszystkich krewnych, przyjaciół i życzliwych pamięci zmarłego zaprasza

3833-1 **RODZINA.**

Spadek cen na żywność w Ameryce.

Gdańsk, 4 (PAT). „Danziger Nachrichten" donoszą z Nowego Jorku: Spadek cen art. żywnościowych w całych Stanach Zjednoczonych ujawnił się w tak wielkich rozmiarach, że 32 wielkie firmy bankowe, pozostające w związku z trustami zbożowemi, przechodzi obecnie wielkie trudności finansowe. Amerykański targ zbożowy w Canzas, tworzący centrum handlu zbożowego; jest przepełniony; w b. tygodniu cen nie notowano.

Nastąpiła zniżka o 30 proc. na ceny zboża. Gorsze gatunki spadły niżej normy przedwojennej. Słychać, że gorsze gatunki zboża mają być niszczone, aby uwolnić składy. Sfery handlowe francuskie korzystają z tej sytuacji i czynią zabiegi o jaknajwiększe dostawy zboża dla Francji, Czech oraz dla Polski. Mimo to podaż przewyższa wielokrotnie popyt. Nadto wchodzi w grę obawa przed konkurencją ze strony handlarzy zbożem południowej Ameryki, którzy chcą oddać zboże poniżej cen północno-amerykańskich. Z Waszyngtonu wyjechała do Europy specjalna komisja celem zawarcia w najkrótszym czasie transakcji na zboże. Wchodzą tu w grę przedewszystkiem rynki zbozowe we Włoszech i Szwajcarji. Równocześnie zaznaczył [...] wielki spadek cen mięsa wieprzowego, z[...]cza w Chicago. Sprawozdania tamtejsze pod[...] że co tygodnia nadchodzi do Chicago 50,0[...] sztuk wieprzy. Fabryki konserw nie przyjm[...] żadnych ofert na dostawę nierogacizny. Słon[...] nagromadzono w tak wielkiej ilości, że z pow[...]du przeładowania składów wysyła się słon[...] do fabryk mydła.

D'Annunzio a Włochy.

Według „Epoca" wypowiedzenie W[...]chom wojny przez D'Annunzia nastąpi 4 b. [...] Polecił on już swemu przedstawicielowi w R[...]mie opuścić Włochy, a wojskom swym ro[...]kazał budować barykady w Rjece. Donosz[...] o tem „Giornale D'Italia" wyraża nadziej[...] że rząd włoski uczyni wszystko, by unikn[...] katastrofy. Burmistrz Rjeki wydał odezw[...] w której oświadcza, że nadeszła dla miast[...] godzina tragiczna.

——— Teatr ———

„BAGATELA"

w gmachu teatru „SCALA"
Cegielniana 18.
pod dyrekcją M. Tarłowskiego.

Początek o g. 8½ wiecz. — — — — Kasa czynna od 12—2 i od g. 4 po południu

Aktualna satyryczna rewja łódzka **„O. HOPKINSON,"** król bostonu i cover-coatu. R. Gierasieński w tytuł. roli.

nap. Władysław Polak, muzyka różnych kompozytorów

Udział całego zespołu i nowozaangażowanych sił

Wydział Handlowy
Sejmików Łódzkiego i Brzezińskiego
(Piotrkowska Nr. 100) sprzedaje po przystępnych cenach
brukiew i marchew w dowolnych ilościach.
3834-3

STARE obrazy
KUPUJĘ
H. T. RUNERT,
PIOTRKOWSKA. 87
3490-

POSZUKUJE
odpowiedniej posady czło[...]wiek wieku średniego, grun[...]townie obeznany w branży barwników anilinowych, che[...]mikalji, farbiarstwie, magazy[...]nierstwie i gospodarstwie fa[...]brycznym.
Posiadam długoletnią prakty[...] w wielkich firmach. Oferty [...] Rozwoju pod „Człowiek" 3836-[...]